

Педагогічна біографіка: нові виклики і завдання

Про VIII Всеукраїнську (з міжнародною участю) науково-практичну конференцію з історії освіти

Реформування української освіти має ґрунтуватися на найкращих здобутках вітчизняної і світової педагогічної науки, аби забезпечити відтворення багатства духовної культури народу, його національної ментальності у молодому поколінні громадян України. З огляду на це особливо важливого значення набуває вивчення історії української освіти, зокрема, аналіз праць та життєвого шляху тих педагогів, просвітників, які зробили вагомий внесок у розвиток національної освіти та педагогічної науки, а також у період існування імперії сприяли поширенню всього українського – мови, культури, освіти тощо.

Суттєвим складником історії освіти є педагогічна біографіка як сфера вивчення діяльності та творчої спадщини педагогів, освітян, громадських діячів у певний історичний період розвитку України. З-поміж основних завдань української педагогічної біографіки – розкриття життєтворчого шляху персоналій задля цілісного представлення процесу розвитку гуманістичної педагогіки України.

Назрілі питання історії освіти як науки й навчальної дисципліни були предметом щорічних науково-методологічних семінарів, що проводяться в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В.О. Сухомлинського (далі – ДНПБ) з 2017 р., і гуртують істориків педагогіки різних закладів освіти й наукових установ. Невипадково рішенням вченої ради бібліотеки з огляду на масштабність і популярність вирішено означити захід 2023 р. як науково-практичну конференцію.

Актуальні проблеми педагогічної біографіки стали ключовими під час VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

з міжнародною участю з історії освіти «Педагогічна біографіка в освітньо-науковому просторі в умовах воєнної доби: нові виклики і завдання» 16 травня 2023 р. у рамках Всеукраїнського фестивалю науки – 2023.

Конференцію організовано ДНПБ спільно з Відділенням філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України, Рівненським державним гуманітарним університетом, Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, Київським університетом імені Бориса Грінченка, Херсонським державним університетом.

Захід відкрила та модерувала член-кореспондент НАПН України, директор ДНПБ **Лариса Березівська**.

З вітальними словами до учасників конференції звернулися академік-секретар Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України, академік **Світлана Сисоєва** і професор Спеціалізованого університету VID (Осло, Норвегія) **Бріт Марі Говланд**.

Конференція з історії освіти 2023 року об'єднала 110 учасників із 15 наукових установ, закладів освіти й культури України і зарубіжжя.

Предметом обговорення наукового зібрання були актуальні питання розвитку

педагогічної біографіки в розрізі семи наукових напрямів: основні поняття й терміни (біографія, біографістика, біографіка, педагогічна біографіка як складники педагогічної терміносистеми); джерельна база сучасної педагогічної біографіки; переосмислення наукової біографії педагогів у контексті деколонізації, дерадянзації, дерусифікації; модифікації наративів у моделюванні біографічних конструктивів (енциклопедичний біографічний словник, епістолярій, біобібліографія, цифровий ресурс тощо); біографічний метод у психологічних дослідженнях; віртуальна педагогічна біографіка в освітньо-науковому просторі; історія освіти / педагогіки як важливий складник фахової підготовки освітян.

У доповідях провідних вчених галузі було порушено питання педагогічної біографіки як складника національної пам'яті, методологічних засад біографіки (синергетичного й енциклопедичного підходів, усного наративу, мемуаристики, сучасних імперативів), підготовки фахівців сфери освіти.

Науковці одностайні у думці, що педагогічна біографіка відіграє важливу роль у зміцненні національної ідентифікації громадян, консолідації українського суспільства, особливо в умовах війни та повоєнної відбудови України. Саме тому виникає потреба використання педагогічного біографічного знання в освітньому процесі. Обговорено багато дискусійних питань щодо формування поняттєвого апарату педагогічної біографіки та біографістики; критеріїв та підходів до розкриття біографії у контексті деколонізації чи деімперіалізації української гуманітаристики й ін.

За результатами конференції схвалено резолюцію про розвиток співпраці наукових установ, закладів освіти, культури України і зарубіжжя в контексті інтеграції освіти і науки з метою цілісного представлення процесу розвитку науки, освіти і педагогіки, подальших наукових міждисциплінарних досліджень актуальних питань розвитку української педагогічної біографіки як важливого складника національної пам'яті.

Лариса БЕРЕЗІВСЬКА,
директор,

і Наталія КОЛЯДА,

головний науковий співробітник
ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського

